

Nota van Inlichtingen 'Evaluatie instrumenten Risicokapitaalmarkt'

Datum:	14 september 2023
IUC-Kenmerk:	202307120

Algemeen / alle percelen	
Vraag nr.	Vraag
Vraag 1	<i>Er is per perceel een maximumprijs gegeven, heeft u ook per perceel een minimumprijs in gedachte?</i>
Antwoord	Nee.
Vraag 2	<i>Er lijkt geen paginalimiet gegeven voor het plan van aanpak waar dit wel is gegeven voor andere offerte-onderdelen zoals team en planning. Kun u aangeven hoeveel pagina's u voor het plan van aanpak voorziet?</i>
Antwoord	Er is geen indicatief aantal bladzijden voor het Plan van aanpak. Wel is het wenselijk dat de beschrijving op compacte wijze plaatsvindt en dat niet-noodzakelijke informatie wordt weggelaten. Dat geldt ook voor eventuele bijlagen.
Vraag 3	<i>Klopt het dat er voor het plan van aanpak geen richtlijn is voor de hoeveelheid pagina's?</i>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 2.
Vraag 4	<i>Met betrekking tot de facturering - Is het mogelijk om een deel vooraf te factureren? In perceel 1 kan pas vanaf week 12 gefactureerd worden, wat inhoudt dat er ruim 18 weken tussen start opdracht en eerste factuur zit.</i>
Antwoord	Uitsluitend voor perceel 1 is het mogelijk de betalingstermijn naar voren te halen. 25% van de in de Inschrijving begrote vaste totaalprijs voor perceel 1 kan gefactureerd worden in week 4 van 2024.
Vraag 5	<i>Belemmert een eventuele adviesrol bij een van de instrumenten de inschrijving van de kandidaat op de evaluatie van het betreffende instrument?</i>
Antwoord	De evaluatie van een instrument ziet toe op de uitvoering van een instrument, waaronder een eventuele adviesrol. Een eventuele adviesrol bij een van de instrumenten kan dus inderdaad een belemmering voor inschrijving zijn op een specifiek perceel waarbij geadviseerd is. Er mag op een opdracht namelijk geen conflict of interest ontstaan. Wanneer u dan ook een adviesrol heeft uitgevoerd bij het betreffende instrument, kunt u de uitvoering van het instrument door RVO (waaronder de adviesrol) niet evalueren. U zou voor dit betreffende deel van de evaluatie wel een samenwerkingsverband kunnen aangaan met een andere partij waarbij de andere partij de uitvoering van het instrument door RVO (waaronder de adviesrol) evalueert.
Vraag 6	<i>Waarom kiest u voor een periode van drie jaar voor het aanleveren van de referenties en niet voor vijf jaar, de periode dat de vorige evaluaties van de subsidies zijn geëvalueerd?</i>
Antwoord	De wet gaat voor leveringen en diensten uit van een referentietermijn van maximaal 3 jaar. Dit is opgenomen in art. 2.93 lid 1 sub b van de Aanbestedingswet.
Vraag 7	<i>Hoe borgt de opdrachtgever dat er aan de zijde van de opdrachtgever geen vertraging ontstaat in het proces?</i>
Antwoord	Dit wordt geborgd door regelmatige communicatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer en het ruim op tijd inplannen van bijeenkomsten met de begeleidingscommissie(s). Tevens staat de data al klaar in de CBS omgeving en borgt opdrachtgever dat eventuele andere noodzakelijke informatie tijdig

	wordt aangeleverd.
<i>Vraag 8</i>	<i>Een aantal instrumenten lijkt elkaar te overlappen wat betreft de doelgroep(en) waarop ze gericht zijn. In dat geval zou bij het berekenen van de effecten voor elke individuele regeling idealiter rekening moeten worden gehouden met het gebruik van de andere regelingen. Ziet de opdrachtgever dit ook zo en betekent dit dat, bv. voor de econometrie, in elke afzonderlijke perceel de gegevens over het gebruik van alle regelingen gekoppeld moet worden?</i>
Antwoord	Een data-analyse naar de overlap en volgtijdelijkheid in het gebruik van de verschillende instrumenten is een onderdeel van de overkoepelende meta-analyse. Als de inschrijvende partij het relevant acht (of juist niet) om in de evaluatie van één instrument ook het gebruik van een ander instrument te beschouwen om op die manier een zuiverder beeld te krijgen van de effectiviteit van het te evalueren instrument, verzoeken wij hen dit in het plan van aanpak te onderbouwen. De data van de gekoppelde instrumenten (DVI, Innovatiekrediet, Seed Capital en Vroegefasefinanciering) zijn, indien gewenst, allemaal tegen gebruikerskosten beschikbaar in de Remote Access omgeving van het CBS.
<i>Vraag 9</i>	<i>Vrijwel alle regelingen zijn eerder geëvalueerd. Om voor de econometrie het aantal waarnemingen te vergroten, lijkt het verstandig om gegevens over reeds geëvalueerde jaren te hergebruiken. Is dit mogelijk en ook gewenst vanuit de opdrachtgever?</i>
Antwoord	Ja. Van al deze instrumenten is een tijdreeks beschikbaar bij het CBS die langer terugloopt dan de evaluatieperiode. Dit maakt het ook beter mogelijk om de langere termijn effecten te meten. Met de waarnemingen sinds de laatste evaluatie kunnen alleen effecten berekend worden die al op relatief kortere termijn optreden. EZK is geïnteresseerd in lange- en kortetermijneffecten en wil dus een berekening van de doeltreffendheid en doelmatigheid op grond van de data van de periode sinds de laatste evaluatie en de eerst beschikbare data.
<i>Vraag 10</i>	<i>Kan opdrachtgever bevestigen dat de data beschreven in de bijgeleverde documentatierapporten van het CBS bij aanvang van het project direct en volledig beschikbaar zijn voor de onderzoekers?</i>
Antwoord	Ja. De Opdrachtnemer moet wel nog zelf en op eigen kosten een Remote Access project bij het CBS aanvragen. Onderdeel van die projectaanvraag is de aanvraag van toegang tot de gekoppelde datasets van de te evalueren instrumenten waar EZK en RVO op dat moment nog expliciet toestemming voor moeten geven. Het aanvragen van een Remote Access project zal altijd enige tijd kosten bij het CBS. Daar dient Opdrachtnemer rekening mee te houden. Opdrachtnemer moet bovendien gemachtigd zijn om zelfstandig in de Remote Access omgeving van het CBS te werken of een consortium aan te gaan met een partij die dat reeds is.
<i>Vraag 11</i>	<i>De verwachting is dat meerdere percelen gepaard zullen gaan met interviews. Hoe ziet u de coördinatie tussen verschillen uitvoerders voor u die onafhankelijk van elkaar gesprekken gaan voeren met deels dezelfde partijen?</i>
Antwoord	De coördinatie hiervan ligt bij Opdrachtgever en zal Opdrachtnemer hierover informeren.
<i>Vraag 12</i>	<i>Zie pagina 25: Bij planning en kwaliteit team stelt opdrachtgever eisen mbt max aantal pagina's. Wat is het maximaal aantal pagina's voor het plan van aanpak?</i>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 2.
<i>Vraag 13</i>	<i>Zijn de uitvoerende diensten op de hoogte gebracht van deze evaluatie en hebben zij medewerking toegezegd voor bijvoorbeeld het aanleveren van (administratieve) gegevens over het gebruik van de regelingen en het</i>

	<i>deelnemen aan interviews?</i>
Antwoord	RVO voert een aantal regelingen (GF, SEED en IK) uit en is zich bewust van de aankomende evaluatie. Dit geldt ook voor de ROM's die een rol spelen bij de VFF.
Vraag 14	<i>Voorziet de opdrachtgever dat er tijdens de uitvoering van de evaluatie afstemming tussen de uitvoerders van de verschillende percelen gewenst is? Zo ja, kunt u dat toelichten? Is het dan ook de bedoeling dat de aanbieder van een of meer percelen daarmee rekening houdt in het budget en de planning?</i>
Antwoord	De Opdrachtnemer die de meta-evaluatie (perceel 1) gaat uitvoeren maakt gebruik van de (concept)resultaten van andere percelen. Er wordt verwacht dat (concept) resultaten zelfstandig leesbaar zijn. Maar mocht Opdrachtnemer van de meta-analyse vragen hebben dan kan het nodig zijn dat er afstemming dient plaats te vinden met de andere Opdrachtnemers (van perceel 2 t/m 5). Opdrachtnemers van perceel 2 t/m 5 dienen hier bij hun inschrijving voor open te staan. De verwachting is dat dit niet meer dan 10 uur inspanning vraagt.
Vraag 15	<i>Is er naast de beleidstheorie van de individuele instrumenten ook een overkoepelende beleidstheorie beschikbaar die doelen en samenhang van de acht afzonderlijke risicokapitaalinstrumenten visualiseert?</i>
Antwoord	Die is er niet. Wel is er een overzicht van de verschillende instrumenten en hoe zich globaal tot elkaar verhouden, o.a. in de ToR van de evaluatie van de SEED en de DVI.
Vraag 16	<i>Bij het overleggen van een referentieverklaring vraagt u om een handtekening van de oorspronkelijke opdrachtgever van de referentieopdracht. Volstaat het vermelden van contactgegevens ook?</i>
Antwoord	Nee, dit volstaat niet. In paragraaf 4.3.1. is hier bewust om gevraagd om vooraf in te zien of Inschrijver beschikt over een geldige referentieverklaring.
Vraag 17	<i>Per kerncompetentie vraagt u om één referentie. Indien er als combinatie wordt ingediend of met een onderaannemer, volstaat dan ook één referentie per kerncompetentie?</i>
Antwoord	Ja, dit volstaat.
Vraag 18	<i>In tegenstelling tot de planning en de kwaliteit van het in te zetten team stelt opdrachtgever geen eisen aan het maximaal aantal pagina's voor het plan van aanpak voor elk perceel. Klopt dat?</i>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 2.
Vraag 19	<i>Hoe wenst de opdrachtgever dat er tussen offertes voor de verschillende regelingen rekening gehouden wordt met de capaciteit van teamleden in het geval dat deze voor meerdere opdrachten kunnen worden ingezet?</i>
Antwoord	Opdrachtnemer moet zelf zorg dragen voor voldoende personele capaciteit per perceel.
Vraag 20	<i>Voor de begeleidingscommissie zijn een aantal momenten gepland gerelateerd aan de voortgang van de producten. Voor de percelen 2-4 is de 30% versie echter niet gedefinieerd in 3.1. Klopt het dan dat een 30% versie in week 4 wordt verwacht?</i>
Antwoord	Ja, dit klopt.

Perceel 1	Meta-Analyse risicokapitaalinstrumentarium
Vraag nr.	Vraag
Vraag 21	<i>Enkele evaluatievragen uit de ToR voor de meta-analyse lijken operationeel sterk te overlappen met het werk voor de individuele evaluaties. Een voorbeeld is het ophalen van feedback van ondernemers over het overheidsinstrumentarium in algemene zin en over de specifieke instrumenten. Dient de meta-analyse voor dergelijke vragen vooral een overkoepelende analyse uit te voeren op basis van de uitkomsten van de specifieke instrumentevaluaties of dienen ondernemers (opnieuw) te worden benaderd om reflecties in algemene zin te geven?</i>
Antwoord	Opdrachtnemer moet een overkoepelende analyse geven van het instrumentarium, waaronder van de bereikbaarheid in overkoepelende zin. Opdrachtnemer moet daarvoor wel ondernemers benaderen als dat nodig is, maar dat hoeven niet dezelfde te zijn als de ondernemers die worden geïnterviewd voor de evaluaties van de individuele percelen.
Vraag 22	<i>In bijlage 13 wordt beschreven dat EZK, samen met het CBS, in gesprek is met het NVP om een dataset over private financieringen beschikbaar te maken voor de evaluaties. Kunt u aangeven of vooral wordt ingezet op koppeling binnen de CBS-omgeving (anonieme data), of dat deze data ook beschikbaar wordt met de namen van bedrijven waarin geïnvesteerd is (niet-anonieme data), of dat dit nog een besprekspunt is met de NVP?</i>
Antwoord	Bij het CBS is een gekoppelde microdataset van de NVP beschikbaar met participaties voor de periode 2007-2020, op het niveau van participaties. Deze dataset is gepseudonimiseerd en bevat geen herkenbare kenmerken van de bedrijven waar in is geparticipeerd. Indien Inschrijver toegang wil tot een niet-geanonimiseerde variant van deze dataset van de NVP, zal zij dit zelf met de NVP moeten afstemmen en voldoende moeten onderbouwen waarom deze informatie benodigd is in de onderzoeksaanpak.
Vraag 23	<i>Er lijkt in de verschillende aanbestedingsdocumenten verschillend ingegaan te worden op maatschappelijke doelstellingen en transitiefalen, zie bijvoorbeeld op pagina 3 van de ToR voor VFF en op pagina 3 van de ToR voor IK. Kunt u, per instrument, toelichten of transitiefalen vanuit uw perspectief wel of geen rol speelt in de legitimatie? Kunt u, per instrument, toelichten of bijdragen aan maatschappelijke uitdagingen belangrijk zijn binnen de evaluatie?</i>
Antwoord	Waar transitiefalen een rol speelt in de evaluatie is dat in de ToR toegelicht. In de onderzoeksvragen is wel verduidelijkt wanneer en hoe Opdrachtnemer bijdragen aan maatschappelijke uitdagingen mee moet nemen in de meta-evaluatie. EZK wil graag weten of die er zijn.
Vraag 24	<i>In hoeverre verwacht u dat uitvoeringsaspecten van RVO en van de andere uitvoerders (zoals NWO, ROMs, etc.) in detail worden geëvalueerd in het onderzoek?</i>
Antwoord	Deze uitvoeringsaspecten komen in meer detail aan bod in de evaluaties van de individuele instrumenten. In perceel 1 gaat het om het geheel, de samenhang etc. van de beleidsinstrumenten en de uitvoering.
Vraag 25	<i>In hoeverre kunnen de uitvoeringskosten van de uitvoerende organisaties worden gedeeld op het niveau van de individuele regelingen en/of processen binnen de regelingen zoals aanvraag, beheer, terugbetaling, etc.? (dit voor RVO en ook voor andere uitvoerders zoals NWO, ROMs, etc.)</i>
Antwoord	Dit kan door RVO en NWO worden gedeeld, maar niet door de uitvoerder van de DVI.

Vraag 26	<i>Hoe beoogt de opdrachtgever te coördineren dat ondernemers en gesprekspartners niet veelvuldig worden benaderd door verschillende opdrachtnemers voor de verschillende evaluaties?</i>
Antwoord	Zie antwoord vraag 11.
Vraag 27	<i>In hoeverre is het mogelijk om aanvragers te bevragen over (concepten relevant voor) andere regelingen (bijv. hoe IK-aanvragers zijn omgegaan met de proof-of-concept fase relevant voor VFF)?</i>
Antwoord	Ja, dat kan en is ook wenselijk. Opdrachtnemer kan dit meenemen in de interviews.
Vraag 28	<i>Worden gegevens over gebruik van alle regelingen voor alle evaluaties beschikbaar gesteld? (bijv. gebruik van IK op ondernemingsniveau voor de uitvoering van de evaluatie van VFF)</i>
Antwoord	Ja, deze informatie kan ter beschikking gesteld worden: bij het CBS is per onderneming informatie over het gebruik van verschillende regelingen beschikbaar. Deze informatie kan opdrachtnemer verkrijgen door zelf toegang aan te vragen tot ieder van de te evalueren instrumenten in de Remote Access microdata projectaanvraag bij het CBS.
Vraag 29	<i>Is er op bedrijfsniveau reeds een koppeling en analyse gemaakt van het gebruik van de verschillende regelingen? Is er inzicht te bieden in hoeveel gebruikers er (volgordelijk) gebruik maken van meerdere regelingen?</i>
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 28. Daarnaast is in 2019 een onderzoek naar precies dit onderwerp uitgevoerd door het datalab van het Beleidsanalyseteam (BAT), een samenwerking tussen het DG B&I, RVO en het CBS: Gecombineerd gebruik EZK financieringsinstrumenten . Deze analyse is inmiddels wel gedateerd. Actualisatie van dit onderzoek is onderdeel van de meta-analyse (perceel 1).
Vraag 30	<i>Welke verplichtingen zijn er voor de uitvoerders van percelen 2 tot en met 5 om tussentijdse informatie beschikbaar te stellen ten behoeve van de uitvoerder van perceel 1</i>
Antwoord	Zie ook het antwoord op vraag 14. Voor de meta-evaluatie is informatie van de verschillende concepten van de andere percelen nodig. Deze concepten stelt EZK ter beschikking en worden door de onderzoeksbureaus voor de verschillende begeleidingscommissies aan EZK toegestuurd. Van de Opdrachtnemers wordt verwacht dat ze er voor open staan om vragen van de Opdrachtnemer (van perceel 1) over de concept resultaten te beantwoorden.
Vraag 31	<i>Klopt het dat er geen kosten voor het gebruik van microdata van toepassing zijn op perceel 1?</i>
Antwoord	Nee. Een actualisatie van het onder antwoord 29 genoemde onderzoek is een onderdeel van de meta-analyse en daarvoor is gebruik van de gekoppelde microdatabestanden in de Remote Access omgeving van het CBS nodig. Zie ook de volgende zin in het onderdeel <i>Onderzoeksmethoden</i> : "In het kader van deze voorliggende meta-analyse wordt verzocht om een synthese van de afzonderlijke evaluaties van de onderliggende instrumenten met daarbij een data-analyse naar de overlap in en volgtijdelijkheid van het gebruik van de instrumenten door bedrijven".
Vraag 32	<i>Het resultaat voor perceel 1 moet de basis zijn voor besprekingen met experts (p.1.6). Is het de bedoeling dat deze bespreking al tijdens de opdracht plaatsvindt of valt dit buiten de scope van de opdracht?</i>
Antwoord	Dit valt buiten de scope van de opdracht.
Vraag 33	<i>U vraagt voor de meta-analyse om een beschrijving van de markt voor risicokapitaal, waaronder ook toetreding, ontwikkelingen van marktaandelen (aanbod zijde) en frequentie van behoefte aan financiering. Welke databronnen voorziet u waar de opdrachtnemer gebruik van kan maken?</i>
Antwoord	U kunt gebruikmaken van databronnen als: de resultaten van de evaluatie van de andere instrumenten, en eerdere evaluaties, zoals die van de ROMs. Daarnaast kunt u gebruikmaken van andere openbare databronnen, zoals de

	Financieringsmonitor, data van Techleap en de NVP.
<i>Vraag 34</i>	<i>Er wordt voor de meta-analyse verzocht om synthese studie van de evaluaties van de verschillende instrumenten. Deze instrumenten worden deels gelijktijdig met de meta-analyse geevalueerd. Uitloop van één van de evaluaties betekent automatisch uitloop van de meta-analyse. Welke maatregelen neemt u om vertraging te voorkomen of om ex ante af te spreken onder welke condities uitloop mogelijk is?</i>
Antwoord	In de Inschrijving kunt u opnemen dat de oplevering van de meta-evaluatie meebeweegt met de andere evaluaties. Als hier vertraging oploopt, gaan we in overleg over de opleverdatum van de meta-evaluatie. Daarnaast zal EZK scherp zijn richting de Opdrachtnemers van de andere percelen om tijdig de concepten op te leveren. Het is noodzakelijk dat de (concept)resultaten op tijd worden opgeleverd gezien de evaluaties handvatten geven om een eventuele verlenging van de regeling onderbouwd voor te kunnen leggen aan de Tweede Kamer medio 2024.
<i>Vraag 35</i>	<i>U vraagt voor de meta-analyse om 'een data-analyse naar de overlap in en volgtijdelijkheid van het gebruik van de instrumenten door bedrijven.' (p 9 aanbestedingsdocument). Is van alle te evalueren instrumenten op bedrijfsniveau het gebruik (duur en tijd) bekend? Zo ja, is alle benodigde data reeds beschikbaar in de CBS omgeving? Zo nee, hoe moet dan aan deze vereiste voldaan worden?</i>
Antwoord	Voor de instrumenten DVI, Innovatiekrediet, Seed Capital en Vroegefasefinanciering zijn gekoppelde tijdreeksen beschikbaar. Aanvullend is er een gekoppeld databestand met participaties van de NVP beschikbaar in de Remote Access omgeving voor de periode 2007-2020. Deze bevat als kenmerk of de participaties al dan niet afkomstig zijn van een ROM. Bij het CBS zijn bovendien meerdere gekoppelde financieringsinstrumenten beschikbaar: de BMKB en de GO. Deze data zijn tijdig beschikbaar in de CBS-omgeving. Dit is geen uitputtende lijst, van Opdrachtnemer wordt ook verwacht invulling te geven aan de lijst te raadplegen bronnen.
<i>Vraag 36</i>	<i>Voor de meta-analyse naar de effectiviteit van de samenhang aan publieke risicokapitaalinterventies is het begrip samenhang niet gedefinieerd. Zou u kunnen operationaliseren wat u bedoelt met samenhang? Welke aspecten van samenhang zou u willen terugzien in een analyse van de samenhang van publieke risicokapitaalinterventies?</i>
Antwoord	Onder samenhang wordt verstaan dat de financieringsketen elkaar goed aanvullen, met zo min mogelijk overlap tussen de verschillende instrumenten. In de meta-evaluatie moet dus aandacht zijn (in ieder geval) voor een aantal aspecten: - De overlap tussen de verschillende regelingen. Bedienen ze (deels dezelfde doelgroep of vervullen ze dezelfde functie? - De 'witte vlekken' van de regelingen. Welke onderdelen van de doelgroep van innovatieve starters/mkb'ers worden niet bediend door de regelingen? - De aansluiting tussen de verschillende instrumenten.
<i>Vraag 37</i>	<i>Bij de meta-analyse kan gebruikt worden van het NVP-bestand (dat gekoppeld is aan data van het CBS. Het NVP-bestand bestrijkt volgens de ToR de periode 2007-2020. Wordt dat bestand nog geactualiseerd voor de jaren 2021 en 2022 (gezien de evaluatieperiode 2018-2022 die in dit onderzoek centraal staat)?</i>
Antwoord	Nee, dit bestand zal niet geactualiseerd worden.

Perceel 2	SEED-Capital-regeling (SC) en het Dutch Venture Initiative (DVI)
Vraag nr.	Vraag
Vraag 38	<i>In de ToR voor de evaluatie van de DVI en SC regelingen staat op pagina 7 een figuur weergegeven van de samenhang van de risicokapitaalregelingen. Is de SC regeling gericht op Business Angels gericht op de 'groeifase' zoals weergegeven voor de Seed Capital regeling, of richt de regeling voor Business Angels zich (ook) op de 'startfase'?</i>
Antwoord	De Seed Business Angel faciliteit is in 2017 opgericht met het doel de fase voordat de Seed Capital fondsen instappen beter af te dekken. Dit betekent dat Seed Business Angel fondsen ook, maar niet uitsluitend, de startup fase bedienen.
Vraag 39	<i>Kunt u voor de gecombineerde evaluatie van de DVI en SC regelingen aangeven of er binnen de evaluatie meer aandacht uit dient te gaan naar een van de twee regelingen?</i>
Antwoord	Voor beide regelingen moeten de vragen betreffende doelmatigheid, doeltreffendheid en doelgroep bereik afdoende beantwoord worden. Verder verwijst Opdrachtgever naar de volgende passage (paragraaf 2.3) uit het Aanbestedingsdocument: <i>Opdrachtgever verwacht dat ongeveer 2/3 van de opdrachtsom wordt beoogd voor de evaluatie SC en ongeveer 1/3 van de opdrachtsom voor de evaluatie van DVI. Opdrachtnemer is vrij om dit zelf in te vullen, maar dit geldt als indicatie.</i>
Vraag 40	<i>Op pagina 12 van bijlage 2 omschrijven jullie dat er ruim 200 Nederlandse bedrijven zijn die investeringen hebben ontvangen vanuit het DVI sinds 2005. Kunnen jullie een indicatie geven van het aantal Nederlandse bedrijven die in de evaluatieperiode investeringen hebben ontvangen? Dus hoeveel van deze ruim 200 hebben investeringen ontvangen uit het DVI sinds 2018?</i>
Antwoord	Beantwoording hiervan is onderdeel van het onderzoek in kader van deze evaluatie. Een ruwe inschatting is dat ongeveer de helft van deze ondernemingen investeringen vanuit de onderliggende fondsen van DVI hebben ontvangen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat DVI niet direct investeert in ondernemingen.
Vraag 41	<i>Gaat het bij de onderzoeksvragen naar doeltreffendheid in bijlage 2 over de ontwikkeling van DVI-bedrijven en het effect van de DVI-investeringen uitsluitend om de ontwikkeling en effecten voor bedrijven die in de evaluatie periode investeringen hebben ontvangen? Zo niet, kunnen jullie dan wat meer zeggen over hoe jullie de afbakening met betrekking tot de evaluatieperiode zien voor deze onderzoeksvragen?</i>
Antwoord	Nee. De primaire vraag bij DVI met betrekking tot de doeltreffendheid is: bereiken de financiële middelen vanuit EZK voor ondersteuning van DVI de beoogde ondernemingen in de vorm van risicokapitaalinvesteringen. Vraag 41 gaat over een achterliggend effect dat niet een (volledig) causaal verband heeft met DVI investeringsmiddelen.
Vraag 42	<i>In een vorige evaluatie werden percelen 5 (Groeifaciliteit) en 2 (SEED & DVI) in één keer geëvalueerd? Wat is de reden om deze nu te splitsen?</i>
Antwoord	De doelgroep van de Groeifaciliteit lijkt te liggen op het meer 'brede mkb' terwijl de SEED & DVI zich meer op het innovatieve segment richten. Daarnaast is de systematiek van de Groeifaciliteit ook anders gezien het een garantieinstrument is terwijl de SEED & DVI Fund of Fund constructies zijn.

Perceel 3	Innovatiekrediet (IK)
Vraag nr.	Vraag
<i>Vraag 43</i>	<i>Hoe dient voor de evaluatie van IK en het in kaart brengen van effecten rekening te worden gehouden met mergers en acquisitions.</i>
Antwoord	Fusies en overnames van bedrijven die een Innovatiekrediet hebben verkregen, zijn te betrekken in kwalitatief onderzoek (interviews, enquête e.d.) naar de effecten van het Innovatiekrediet. Fusies en overnames kunnen namelijk samenhangen met succesvolle marktprestaties van producten die ontwikkeld zijn met ondersteuning van Innovatiekrediet. Dat kan een samenhang zijn waarbij fusies en overnames voortvloeien uit commercieel succes van producten dan wel perspectief daarop, maar ook omgekeerd kan er een relatie zijn, omdat fusies of overnames zelf bij kunnen dragen aan commercieel succes van de producten. Bij econometrische effectmeting werken fusies en overnames complicerend, omdat bedrijven die overgenomen of gefuseerd zijn minder goed te volgen kunnen zijn over de tijd op het niveau van een bedrijfseenheid. Het is aan Opdrachtnemer om hier op basis van eigen expertise rekening mee te houden. Hierbij is informatie te benutten die het Bedrijfsdemografisch Kader (BDK) als microdatabestand bij het CBS geeft over de demografische dynamiek op individueel bedrijfsniveau. Zelfs met die bestanden kunnen fusies en overnames niet goed waargenomen worden. In het Algemeen Bedrijven Register (ABR) - en in het BDK - worden <u>statistische</u> fusies en overnames geregistreerd. Voor advies over de mate waarin deze BDK bestanden (niet) gebruikt kunnen worden om fusies en overnames te identificeren, raden we Opdrachtnemers aan zelf contact te nemen met het CBS via microdata@cbs.nl.
<i>Vraag 44</i>	<i>Op pagina 11 van bijlage 3 staat er dat er in het excel bestand is opgenomen of er loting heeft plaatsgevonden. Kunnen jullie hier meer toelichting bij geven en een indicatie geven van het aantal bedrijven waarvoor dit geldt?</i>
Antwoord	Wanneer er op één dag meerdere complete aanvragen binnenkomen die tezamen meer aan subsidie vragen dan dat er aan (resterend) budget beschikbaar is, behandelt RVO de aanvragen in een volgorde die wordt bepaald door middel van loting. In de jaren 2017, 2018 en 2019 is er sprake geweest van loting. In 2017 ging dat in totaal om 60 bedrijven, in 2018 om 27 bedrijven en in 2019 om 16 bedrijven.

Perceel 4	Vroege Fase Financiering (VFF)
Vraag nr.	Vraag
Vraag 45	<i>Wat wordt er in de ToR van de VFF bij vraag 2E bedoelt met "modaliteiten van de verschillende modules"?</i>
Antwoord	Voor de invoering van het regionale luik vroegen bedrijven financiering aan bij het nationale luik (RVO) maar sinds de invoering van het regionale luik dient een ondernemer financiering aan te vragen bij de financier die de VFF op provinciaal niveau uitvoert. Aan de provinciale uitvoerders worden een aantal randvoorwaarden meegegeven, echter hebben zij ook tot op enige hoogte zelf de mogelijkheid voorwaarden te stellen voor het verkrijgen van vroege fase financiering. Onderling kan er dus verschil zitten in provincies in de exacte voorwaarden maar ook t.o.v. de voorwaarden die door RVO worden gesteld. Er wordt dus gevraagd naar de invloed van de verschillen in de voorwaarden voor de kans voor een VFF aanvrager.
Vraag 46	<i>U geeft aan dat RVO "primaire data" van de regionale module van de VFF aanlevert. Kunt u aangeven om welke (type) data dit gaat?</i>
Antwoord	Het gaat om meta-data, hierbij kunt u denken aan het aantal aanvragen, verleningen, samenhangende uitgezette bedragen, looptijd en rente. Het gaat ook om data op bedrijfsniveau informatie over de omzet, balanstotaal, informatie over eventuele vervolginvesteringen, sector, TRL-niveau en transitieopgave.
Vraag 47	<i>Is het mogelijk om met de investeerders van de intentieverklaringen voor het vervolg op de VFF contact op te nemen? Welke contactgegevens zijn er beschikbaar (e-mail, telefoon, NAW, etc.)? Wat is de kwaliteit van deze contactgegevens (veroudering, info@ adressen, naam contactpersoon, etc.)?</i>
Antwoord	Nee, dit is niet mogelijk.
Vraag 48	<i>Zijn de intentieverklaringen van investeerders voor het vervolg op de VFF inzichtelijk? Voor alle aanvragers of slechts een deel? Betreft het documentatie en/of gestructureerde data?</i>
Antwoord	Nee, dit is niet mogelijk.
Vraag 49	<i>Verwachten jullie voor het toetsen van hypothese 3 in bijlage 4 op pagina 7 dat deze kwantitatief getoetst wordt via econometrische analyse?</i>
Antwoord	Wanneer mogelijk moet deze kwantitatief onderbouwd worden. De grotere kans op vervolffinanciering moet wanneer mogelijk econometrisch worden onderbouwd, omdat een econometrische onderbouwing het best beargumenteerde antwoord geeft. Opdrachtnemer kan hier, mits voldoende onderbouwd, van afwijken.
Vraag 50	<i>Wij hebben ROM's ondersteund met het opzetten van fondsen onder de VFF regeling, acht u dit verenigbaar met een mogelijke rol als evaluator van de VFF?</i>
Antwoord	Ja, dit achten wij verenigbaar.

Perceel 5	Groeifaciliteit (GF)
Vraag nr.	Vraag
Vraag 51	<i>Hoe dient bij de GF rekening gehouden te worden met mogelijke toekomstige vergoedingen van mogelijke verliezen van uitstaande garanties in het kader van doelmatigheid van de regeling?</i>
Antwoord	Er kan gebruik gemaakt worden van de historische data over de uitkering van garanties. Wellicht kan met RVO een prognose worden gemaakt van de toekomstige ontwikkelingen. Het is echter niet mogelijk een voorspelling te maken over de toekomstige ontwikkelingen gezien deze van vele indicatoren afhangen.
Vraag 52	<i>Op pagina 3 van de ToR voor de GF wordt aangegeven dat bedrijven zich in drie situaties kunnen bevinden. De derde situatie betreft een situatie van behoefte aan buffervermogen. Kunt u toelichten hoe deze situatie relateert aan de interventielogica en hoe deze situatie zich voordoet als bedrijven zich niet ook gelijktijdig in situatie één (groei) of twee (overdracht) bevinden?</i>
Antwoord	Bedrijven kunnen behoefte hebben aan buffervermogen om bijvoorbeeld de financieringsstructuur te versterken. Dit kan ervoor zorgen dat bedrijven in een stabielere situatie komen doordat ze zich (beter) kunnen herfinancieren. Een bedrijf kan bijvoorbeeld aandelenkapitaal verkopen om een externe financier aan te trekken die leningen van het bedrijf kan aflossen of herfinancieren. Er hoeft geen sprake te zijn van groei of (volledige) bedrijfsoverdracht. Met een verbeterde solvabiliteitsstructuur kan een bedrijf ook makkelijker/goedkoper nieuwe externe financiering aantrekken. Er kan een rechtvaardiging zijn voor het verlenen van een garantie indien een bedrijf voldoende continuïteitsperspectief heeft na het versterken van de solvabiliteitspositie.
Vraag 53	<i>In een vorige evaluatie werden percelen 5 (Groeifaciliteit) en 2 (SEED & DVI) in één keer geëvalueerd? Wat is de reden om deze nu te splitsen?</i>
Antwoord	De doelgroep van de Groeifaciliteit lijkt te liggen op het meer 'brede mkb' terwijl de SEED & DVI zich meer op het innovatieve segment richten. Daarnaast is de systematiek van de Groeifaciliteit ook anders gezien het een garantieinstrument is terwijl de SEED & DVI Fund of Fund constructies zijn.
Vraag 54	<i>Kan één van de scenario's over de toekomstige invulling van de Groeifaciliteit ook het afschaffen van dit instrument omvatten?</i>
Antwoord	Ja.
Vraag 55	<i>In de vorige evaluatie van de Groeifaciliteit is er via de financiers een enquête uitgezet onder bedrijven (met respons van 1,7%) en hebben financiers zelf ook een vragenlijst ingevuld (met een respons van 24%). Welk belang hecht u aan een (getrapte) enquête onder bedrijven, ook gezien het feit dat het aantal aanvragen verder gedaald is? Beschikt u (of RVO) over de namen en mailadressen van de bedrijven die een beroep doen op de GF?</i>
Antwoord	Ja, RVO beschikt over deze adressen.